

URBACT

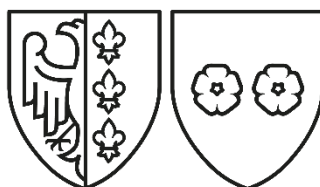
Co-funded by
the European Union
Interreg

U.R.IMPACT
Prioritising Social Impact in Urban Regeneration

Zintegrowany Plan Działań Bielsko-Biała

Miasto
Bielsko-Biała

Spis treści

Sekcja 1 - Diagnoza zjawisk kryzysowych i wyzwań rozwojowych	3
1. Ogólnie o wyzwaniu	3
2. Aktualna sytuacja/dane istotne dla osiągnięcia celu	4
3. Istniejące strategie i polityki (lokalne/regionalne/krajowe/europejskie).....	9
4. Identyfikacja problemów przez lokalnych interesariuszy.....	11
5. Wizja/cel nadrzędny	16
6. Główne wyzwania integracyjne	17
7. First ideas for testing action at local level	19
Sekcja 2 – Wizja i Plan działań	20
1. Wizja	20
2. Cele S.M.A.R.T	20
3. Obszary interwencji	21
4. Tabela działań.....	24
5. Intervention Logic.....	28
Sekcja 3 – Szczegóły planowanych działań	29
1. OBSZAR Mieszkalnictwo.....	29
2. OBSZAR Gospodarka	32
3. OBSZAR Przestrzeń	36
4. OBSZAR Społeczność lokalna	40
Sekcja 4 – Ramowy plan wdrożenia.....	43
1. Struktura zarządzania	43
2. Plan włączenia interesariuszy w działania	44
3. Zestawienie kosztów i finansowania (w EUR)	45
4. Harmonogram	46
5. Ocena ryzyka	46
6. Monitorowanie i raportowanie.....	47

Sekcja 1 - Diagnoza zjawisk kryzysowych i wyzwań rozwojowych

1. Ogólnie o wyzwanii

Miasto Bielsko-Biała jak wiele innych miast w Europie zmagają się z różnymi problemami w obszarze centrum miasta takimi jak systematyczna utrata atrakcyjności handlowej, zanik działań inwestycyjnych czy depopulacja. W ślad za tym jakość tej przestrzeni publicznej podupada i pojawia się coraz to więcej problemów społecznych. Dla wielu miast, problemy w tej części miasta są szczególnie uciążliwe dla wizerunku, gdyż zazwyczaj są to miejsca mające szczególne znaczenie historyczne, symboliczne oraz turystyczne.

Miasto Bielsko-Biała działania rewitalizacyjne od lat prowadzi na podstawie dokumentów strategicznych, które są ze sobą zintegrowane co pozwala skuteczniej planować interwencję na wyznaczonym obszarze. Niestety działania rewitalizacyjne prowadzone sukcesywnie od wielu lat w obszarze śródmieścia Białej do tej pory nie przyniosły pożądanego efektu. Podejmowana interwencja nie wywarła znaczącego wpływu na warunki społeczno-gospodarcze i warunki życia obywateli o czym świadczy to, że nie udało się zatrzymać trendu depopulacyjnego w tym obszarze.

W ramach projektu U.R. Impact Bielsko-Biała skupia swoją uwagę na działaniach rewitalizacyjnych mających się przyczynić do ożywienia społeczno-gospodarczego śródmieścia Białej oraz kwestii wpływu tych działań na poprawę doborstanu mieszkańców tego obszaru. Śródmieście Białej jest niewielkim obszarem, o łącznej powierzchni 50,05 ha, który stanowi niespełna 6 % powierzchni wyznaczonego obszaru rewitalizacji (a 0.4% powierzchni całego miasta), dla którego opracowany został Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do roku 2030 (GPR 2030). Obszar Śródmieścia Białej jest mocno zurbanizowany. Występują tutaj liczne obiekty objęte ochroną konserwatorską, co świadczy o dziedzictwie kulturowym tego obszaru. Poprzez wprowadzenie nowych funkcji do tego obszaru, a co za tym idzie nowych mieszkańców i użytkowników działania rewitalizacyjne mają przyczynić się do zatrzymania dalszej depopulacji tego obszaru. Jest to obszar, na którym koncentrują się negatywne zjawiska społeczno-gospodarczo-środowiskowe, gdzie wskaźniki społeczno-gospodarcze osiągają gorsze wartości w porównaniu do średniej dla gminy.

Pomimo wielu działań i starań miasta w kierunku przywrócenia dawnego znaczenia tego obszaru miasta brak było widocznych efektów ożywienia społeczno-gospodarczego śródmieścia Białej. W ostatnim czasie zakończona została inwestycja polegająca na zmianie funkcjonalno-przestrzennej placu pełniącego dotychczas funkcję parkingową na plac miejski służący jako miejsce integracyjne społeczności lokalnej. Działanie to jest pierwszym dużym impulsem dającym przestrzeń do działania dla społeczności lokalnej, co może pozytywnie wpłynąć na zmianę dotychczasowego stanu rzeczy. Nowa funkcja placu oznacza nową szansę dla tego obszaru, stwarzając z jednej strony przestrzeń do lepszej integracji społeczności lokalnej, z drugiej zaś stając się atrakcją dla zamieszkujących inne rejony miasta do odkrycia centrum na nowo.

Co więcej kolejnym impulsem niewątpliwie przyczyniającym się do wzrostu atrakcyjności centrum Białej jest planowane przekształcenie zdegradowanych obiektów pofabrycznych na kampus renomowanej uczelni medycznej. Pozwoli to w najbliższych latach na przyciągnięcie do śródmieścia Białej młodych ludzi, których obecność powinna widocznie przyczynić się do rozwoju społeczno-gospodarczego tego obszaru.

Przedmiotowe inwestycje w połączeniu z pozostałymi działaniami planowanymi w obszarze śródmieścia Białej, które zostały przewidziane w niedawno uchwalonym przez Radę Miejską Gminnym Programie Rewitalizacji zostały zaplanowane z udziałem wielu interesariuszy reprezentujących zarówno sektor publiczny jak i prywatny oraz z myślą o komplementarności względem siebie. Udział w projekcie U.R.Impact stanowi wartość dodaną dla tego procesu, nie tylko w kontekście dalszego wzmacniania lokalnych społeczności w procesie planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych czy lepszej integracji działań względem siebie ale również w kontekście skutecznego monitoringu efektów tych działań i oceny ich wpływu na poprawę dobrostanu mieszkańców.

2. Aktualna sytuacja/dane istotne dla osiągnięcia celu

a) Statystyka ludności i demografia:

Bielsko-Biała, podobnie jak wiele innych miast w Polsce i Europie, zмага się z różnymi problemami związanymi z depopulacją. Całkowita liczba mieszkańców systematycznie maleje i na koniec 2022 roku wyniosła 166 765 osób. Liczba mieszkańców centrum miasta w tym okresie wynosiła 3 806 osób, co stanowi 2,3% wszystkich mieszkańców miasta. Jednak porównując Bielsko-Białą z innymi miastami województwa śląskiego, poziom spadku jest stosunkowo niski. Dane pokazują, że w latach 2019–2023 Bielsko-Biała straciła jedynie 2,87% mieszkańców, podczas gdy inne miasta o podobnej liczbie ludności, takie jak Gliwice (4,86%), Dąbrowa Górnicza (4,95%), Sosnowiec (6,43%) i Bytom (10,59%), straciły znacznie więcej mieszkańców.

Liczba ludności miasta spada, ponieważ ludzie wolą mieszkać na obrzeżach lub w mniejszych, okolicznych miejscowościach. Ponadto wyraźnie widoczny jest trend starzenia się społeczeństwa, a liczba urodzeń nie przyczynia się do istotnej poprawy w tym zakresie. Całkowity bilans migracji (migracja gminna na pobyt stały) na koniec 2022 roku wyniósł 511 osób. Patrząc na całkowitą liczbę urodzeń żywych na 1 000 mieszkańców, na koniec 2022 roku wartość ta wynosiła 7,56.

Głównym kierunkiem migracji mieszkańców Bielska-Białej są pobliskie miejscowości w południowym subregionie województwa śląskiego, gdzie dane pokazują wzrost liczby mieszkańców. W rezultacie oficjalna populacja miasta maleje, ale populacja w okolicznych gminach rośnie. Trend ten można wyjaśnić suburbanizacją – procesem, w którym ludzie przenoszą się z miasta na obszary wiejskie lub podmiejskie. Wielu mieszkańców wybiera życie poza miastem z powodów takich jak: niższe koszty mieszkań czy spokojniejsze otoczenie, jednocześnie dojeżdżając do Bielska-Białej do pracy, szkoły czy usług. W ostatnich latach sytuacja demograficzna poprawiła się dzięki napływowi osób z Ukrainy, który wzrósł szczególnie po wybuchu wojny. Na koniec 2023 roku liczba Ukraińców w Bielsku-Białej wynosiła około 8 100 osób.

b) Sytuacja gospodarcza/statystyki zatrudnienia:

Analizując rynek pracy, można zauważyć, że w Bielsku-Białej problem bezrobocia praktycznie nie istnieje – stopa bezrobocia na koniec 2023 roku wynosiła 1,9%. Jednak patrząc na obecną sytuację gospodarczą miasta, należy mieć na uwadze dynamikę zmian spowodowanych zamknięciem fabryki przez największego pracodawcę z sektora motoryzacyjnego. Istnieje duże prawdopodobieństwo, że w wyniku tej sytuacji wielu mniejszych przedsiębiorców z tego sektora, a także z innych branż współpracujących z nim, może zmagać się z wieloma problemami, co ostatecznie przełoży się na wzrost stopy bezrobocia i pogorszenie sytuacji ekonomicznej mieszkańców miasta.

Przez wiele lat sektor motoryzacyjny był głównym fundamentem lokalnej gospodarki. W związku z zaistniałą sytuacją władze lokalne wraz z innymi partnerami (Agencją Rozwoju Regionalnego oraz Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną) podjęły działania mające na celu przyciągnięcie do miasta nowych inwestorów strategicznych i nowych branż.

Problem bezrobocia w śródmieściu Białej jest niepokojący ze względu na jego strukturalny charakter. W tym aspekcie należy zwrócić uwagę na ponadprzeciętny poziom bezrobocia wśród osób powyżej 50. roku życia oraz poniżej 25. roku życia w porównaniu z resztą miasta.

Poniższe dane obrazują to zjawisko w skali miasta przyrównując do tego obszar śródmieścia Białej (stan na koniec 2022):

1. Odsetek bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym:
Śródmieście Białej: 4,6%
Średnia w mieście: 2,16%
2. Liczba długotrwale bezrobotnych (powyżej 1 roku) na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 20,37
Średnia w mieście: 9,33
2. Liczba bezrobotnych w wieku powyżej 50 roku życia na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym:
Śródmieście Białej: 14,81
Średnia w mieście: 7,45
3. Liczba bezrobotnych w wieku poniżej 25 roku życia na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym:
Śródmieście Białej: 2,78
Średnia w mieście: 1,43
4. Udział bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i niższym w ogólnej liczbie bezrobotnych:
Śródmieście Białej: 40,82%
Średnia w mieście: 23%

Warto podkreślić, że rosnące koszty prowadzenia działalności gospodarczej w kraju (spowodowane m.in. wzrostem cen energii elektrycznej, paliw oraz kosztów pracowniczych) w obszarze centrum Białej przekładają się na zwiększoną rotację podmiotów prowadzących tam działalność – mikroprzedsiębiorców. Doprowadziło to również do pojawienia się większej liczby pustostanów w centrum miasta (zarówno w budynkach komunalnych, które stanowią jedynie 40%, jak i w budynkach prywatnych).

Dane poniżej ilustrują to zjawisko w skali miasta, porównując obszar śródmieścia Białej (stan na koniec 2022 roku):

1. Liczba wyrejestrowanych firm przypadających na 100 firm w bazie CEIDG:
Śródmieście Białej: 5,58
Średnia w mieście: 4,7
2. Udział liczby firm wg bazy CEIDG w jednostce urbanistycznej w liczbie firm w mieście (wg CEIDG):
Śródmieście Białej: 3,21
Średnia w mieście: 1,13
3. Udział liczby firm wg bazy REGON w jednostce urbanistycznej w liczbie firm w mieście (wg REGON):
Śródmieście Białej: 3,36
Średnia w mieście: 1,17

Biorąc pod uwagę zarówno stopę bezrobocia, jak i przyrost naturalny, a także malejącą liczbę osób w wieku produkcyjnym, przybycie dużej grupy Ukraińców oraz ich długoterminowa adaptacja w lokalnym środowisku jest bardzo istotna w kontekście rozwoju lokalnej gospodarki. Jednak napływ cudzoziemców powoduje konieczność większej interwencji w obszarze działań społecznych i usług ukierunkowanych na ich integrację z mieszkańcami obecnie zamieszkującymi ten obszar. Ważne jest również podejmowanie działań mających na celu budowanie większego poczucia tożsamości lokalnej.

c) Wyzwania społeczne, nierówności oraz dostęp do usług:

Sytuacja społeczna na tym obszarze, przedstawiona na podstawie analizy wielu wskaźników (zaprezentowanych poniżej), pozwala na wyciągnięcie wniosku, że w porównaniu ze średnią dla miasta. Świadczy o tym wzrost udziału osób korzystających z zasiłków w sposób długotrwały, co bardzo utrudnia ich aktywizację społeczną i zawodową.

Dodatkowo, w rejonie ulicy 11 Listopada odnotowuje się znaczący wzrost liczby osób bezdomnych w mieście, z perspektywą dalszego wzrostu w przypadku kryzysu gospodarczego. Problemem w tym obszarze jest również znaczna liczba osób spożywających alkohol w przestrzeni publicznej. Świadczą o tym liczne interwencje dotyczące konieczności rozwiązywania problemów alkoholowych, znacznie częstsze niż w pozostałej części miasta. Problem ten jest dość zauważalny, co zniechęca mieszkańców do przebywania w tym rejonie, a także obniża poczucie bezpieczeństwa.

Osoby z niepełnosprawnościami również wymagają znaczącego wsparcia, o czym świadczy liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności, która jest ponad dwukrotnie wyższa niż w pozostałej części miasta. Problem ten jest istotny do rozwiązania w kontekście zapobiegania wykluczeniu tych osób z lokalnej społeczności oraz konieczności podejmowania działań związanych z ich powrotem na lokalny rynek pracy, a także umożliwienia im aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej.

Dane wykorzystane do analizy:

1. Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 38,46
Średnia dla miasta: 14,60

2. Liczba osób korzystających z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 11,76
Średnia dla miasta: 5,15
 3. Liczba dzieci ogółem korzystających z dożywiania na 1000 mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym:
Śródmieście Białej: 65,87
Średnia dla miasta: 22,63
 4. Liczba osób objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 6,13
Średnia dla miasta: 2,98
 5. Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie na 1000 mieszkańców (2022):
Śródmieście Białej: 3,33
Średnia dla miasta: 0,22
 6. Liczba osób doprowadzonych do wytrzeźwienia do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 8,18
Średnia dla miasta: 5,06
 7. Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu alkoholizmu na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 4,6
Średnia dla miasta: 2,1
 8. Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu bezradności na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 7,16
Średnia dla miasta: 3,46
 9. Liczba osób, którym przyznano świadczenia na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 20,96
Średnia dla miasta: 8,87
 10. Liczba osób korzystających z pomocy na podstawie ustawy o pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 14,83
Średnia dla miasta: 6,75
 11. Liczba osób posiadających orzeczenie o niepełnosprawności na 1000 mieszkańców:
Śródmieście Białej: 162,7
Średnia dla miasta: 121,76
- d) Położenie i kontekst terytorialny:
Powierzchnia Bielska-Białej wynosi: 12 450 ha.
Śródmieście Białej – powierzchnia 50,05 ha, co stanowi 0,4% powierzchni całego miasta i jedynie 6% wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Jednym z powodów, dla których mieszkańcy wolą przenosić się na obrzeża miasta, jest zły stan techniczny historycznych budynków mieszkalno-usługowych objętych ochroną konserwatorską, co zwiększa koszty ich utrzymania i czyni je mniej atrakcyjnymi dla najemców. W tej części miasta większość budynków powstała przed 1939 rokiem, a średnia gęstość zabudowy wynosi 1 061,51 budynków/km², podczas gdy średnia miejska to 37 budynków/km².

Atutem tego obszaru, który miasto stopniowo stara się wykorzystać, jest obecność wielu obiektów o znaczącym znaczeniu dla dziedzictwa kulturowego. Ze względu na fakt, że miasto jest właścicielem jedynie 40% budynków w tym obszarze, powoduje to trudności w realizacji działań rewitalizacyjnych – w szczególności infrastrukturalnych.

Miasto na bieżąco zachęca prywatnych właścicieli nieruchomości do podejmowania działań przynoszących obopólne korzyści i realizujących wspólną wizję rozwoju tego obszaru. W ostatnich latach miasto zainwestowało znaczne środki w modernizację budynków komunalnych, a także udzielało wsparcia w postaci dotacji dla właścicieli prywatnych budynków na realizację prac modernizacyjnych/termomodernizacyjnych – roczna kwota dotacji wynosi 2,5 mln zł. Ma to na celu podniesienie standardu zamieszkiwania w tym obszarze i poprawę jakości przestrzeni publicznej.

1. Średni wiek zabudowy w latach:

Śródmieście Białej: 93,97

Średnia dla miasta: 45

2. Liczba budynków wybudowanych przed 1939 r. na km²:

Śródmieście Białej: 1061,51

Średnia dla miasta: 37

e) Jakość powietrza, emisja CO₂:

W ostatnich latach jakość powietrza w Bielsku-Białej znacząco się poprawiła. Rok 2023 był pierwszym rokiem w historii pomiarów prowadzonych przez Państwowy Monitoring Jakości Powietrza, w którym nie zostały przekroczone normy jakości powietrza dla pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2.5}. Liczba dni, w których przekroczono dopuszczalny średni poziom dobowy, spadła z 69 w 2018 roku do 10 w 2023 roku. Warto zauważyć, że średnioroczne stężenie pyłu zawieszonego PM₁₀ znacząco spadło z 37 µg/m³ w 2018 roku do 20,5 µg/m³ w 2023 roku, a pyłu PM_{2.5} z 25 µg/m³ w 2018 roku do 18,1 µg/m³ w 2023 roku.

Poprawa jakości powietrza wynika przede wszystkim z wymiany przestarzałych źródeł opalanych paliwami stałymi w gospodarstwach domowych i zasobach komunalnych oraz z instalacji ekologicznych, niskoemisyjnych źródeł ciepła. Jednak w kontekście śródmieścia Białej wciąż istnieje pole do poprawy.

Budynki zlokalizowane w śródmieściu Białej, ze względu na ich historyczne znaczenie, są znacznie mniej energooszczędne niż te w innych częściach miasta. Ponadto koszty związane z termomodernizacją pod nadzorem konserwatora są znacząco wyższe, co zniechęca prywatnych właścicieli do realizacji prac, które mogłyby znacząco poprawić wizerunek obszaru i przyciągnąć nowych mieszkańców.

Miasto stopniowo podejmuje prace termomodernizacyjne w budynkach komunalnych, w tym likwidację nieekologicznych form ogrzewania. Jednak potrzeby miasta w tym

zakresie są wciąż bardzo duże. Dzięki tym działaniom obniżane są koszty eksploatacji dla mieszkańców oraz poprawia się jakość powietrza.

W wielu budynkach w tej okolicy nadal znajdują się piece kaflowe opalane paliwami stałymi, co jest szczególnie uciążliwe dla osób starszych, ponieważ opał przechowywany jest w komórkach lokatorskich w piwnicy.

Pomimo podjętych działań i znaczącego wsparcia dotacyjnego dla prywatnych właścicieli w tym obszarze, wskaźniki jakości powietrza wciąż są przekraczane w sezonie grzewczym. Na dyskomfort życia w tym obszarze wpływa również poziom hałasu, który jest wyższy niż średnia miejska.

Dane dot. jakości powietrza:

1. Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM_{2,5}:
Śródmieście Białej: 36,62
Średnia dla miasta: 29
2. Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych benzo(a)pirenu:
Śródmieście Białej: 26,94
Średnia dla miasta: 22
3. Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych benzo(a)pirenu:
Śródmieście Białej: 6,5
Średnia dla miasta: 4

3. Istniejące strategie i polityki (lokalne/regionalne/krajowe/europejskie).

Strategia Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku – jest to główny dokument strategiczny miasta, w którym rewitalizacja została wskazana jako obszar szczególnej interwencji, ponieważ diagnoza wykazała, że w mieście znajduje się duża liczba terenów i obiektów przemysłowych wymagających adaptacji do nowych funkcji (w centrum Białej jest to m.in. duży obszar przy Placu Fabrycznym oraz kwartał dawnej Pedanterii przy ul. 11 Listopada).

Rewitalizacja została również wskazana w Strategii Miasta do 2030 roku jako jeden z kluczowych kierunków działań w jednym z 6 wyznaczonych obszarów interwencji. Zakłada się kontynuację działań rewitalizacyjnych oraz większe wsparcie dla oddolnych inicjatyw mieszkańców, a także większe zaangażowanie środków prywatnych w działania rewitalizacyjne i poprawę estetyki oraz jakości przestrzeni publicznej. Działania rewitalizacyjne będą realizowane w sposób kompleksowy, obejmujący następujące obszary: społeczny, gospodarczy, funkcjonalno-przestrzenny, środowiskowy i techniczny.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Bielska-Białej na lata 2021–2030 – planowane działania w obszarze rewitalizacji będą silnie ukierunkowane na działania na rzecz lokalnej społeczności, w szczególności w rejonie Białej, gdzie występuje największa koncentracja problemów społecznych, i są spójne z celami ww. strategii, zakładając:

- poprawę jakości życia mieszkańców, zwłaszcza zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- zapobieganie negatywnym zjawiskom społecznym i łagodzenie ich skutków,
- wspieranie aktywności zawodowej mieszkańców i przeciwdziałanie negatywnym skutkom bezrobocia.

W ramach tych działań miasto będzie dążyć do poprawy jakości życia mieszkańców, w szczególności osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Najbardziej intensywne działania infrastrukturalne będą realizowane w śródmieściu Białej, gdzie stan

i standard budynków wymagają dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Działania te są również istotne w kontekście zapobiegania ubóstwu mieszkańców związanemu z wysokimi kosztami utrzymania. W ramach działań miasto będzie wspierać aktywność zawodową mieszkańców, zwłaszcza w centrum Białej, gdzie zjawisko bezrobocia ma charakter strukturalny.

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” – działania rewitalizacyjne planowane w Bielsku-Białej są zgodne z celami operacyjnymi na poziomie regionalnym, tj. z celem:

- atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i adaptacja do zmian klimatu,
- rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych m.in. na cele środowiskowe, gospodarcze, kulturalne i rekreacyjne,
- poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, zwłaszcza centrów miast, osiedli i starych dzielnic.

Na poziomie regionalnym dostrzeżono potrzebę rewitalizacji centrów miast, które w dużej mierze zmagają się z problemem wyludniania tych obszarów z powodu niższego standardu zasobów mieszkalno-użytkowych oraz kumulujących się problemów społecznych związanych z zamieszkiwaniem tych obszarów przez osoby o niższym statusie finansowym. Są to problemy zdiagnozowane w obszarze rewitalizacji Bielska-Białej, którego częścią jest śródmieście Białej, i są one skoncentrowane oraz wysoce zauważalne, wymagające kompleksowej interwencji.

Regionalna Polityka Rewitalizacji Województwa Śląskiego – interwencja planowana w Miejskim Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do 2030 roku jest zgodna z celami nadrzędnej polityki regionalnej w tym zakresie, wskazując następujące cele:

- wzrost kompetencji społecznych i aktywności mieszkańców oraz ich udziału w życiu społeczności lokalnych,
- zwiększenie funkcjonalności i jakości przestrzeni publicznych oraz zasobów mieszkaniowych na obszarach zdegradowanych,
- poprawa konkurencyjności gospodarki regionalnej i lokalnej na obszarach i terenach przemysłowych,
- zagospodarowanie obszarów i obiektów zdegradowanych.

W ramach Miejskiego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do 2030 roku planowane są działania mające na celu zwiększenie aktywności społecznej, integrację mieszkańców oraz ograniczenie skali wykluczenia społecznego na obszarze rewitalizacji – w szczególności w śródmieściu Białej, gdzie występuje największa koncentracja niekorzystnych zjawisk kryzysowych. Kompleksowe działania będą również koncentrować się na poprawie warunków mieszkaniowych, zwiększeniu funkcjonalności infrastruktury przy jednoczesnym zachowaniu dziedzictwa kulturowego, które świadczy o historycznej i kulturowej tożsamości tego obszaru i jego mieszkańców.

Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do 2030 roku – Bielsko-Biała prowadzi działania od co najmniej dwóch dekad w oparciu o zintegrowane dokumenty strategiczne. W tym roku dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego wcześniej na podstawie diagnozy społeczno-gospodarczej (którego niewielką część stanowi centrum Białej – obszar objęty

projektem U.R. Impact) został przyjęty Gminny Program Rewitalizacji Bielska-Białej do 2030 roku. Ze względu na fakt, że liczne działania rewitalizacyjne realizowane dotychczas w obszarze Białej nie rozwiązały kluczowego problemu ożywienia społeczno-gospodarczego tego obszaru, który jest jednym z najważniejszych obszarów rozwoju, miasto przystąpiło do projektu U.R. Impact, aby poświęcić szczególną uwagę temu obszarowi i zaplanować działania pozwalające jeszcze dokładniej poznać problem.

Najważniejsze będą działania ukierunkowane na zaangażowanie lokalnej społeczności na etapie realizacji poszczególnych projektów, ale także na etapie ewaluacji i monitoringu. Bieżący monitoring obejmuje system pomiaru wpływu planowanych działań na lokalną społeczność i poprawę jej dobrostanu.

Wraz z interesariuszami miasto zaplanowało wiele działań społeczno-gospodarczych w centrum Białej, głównie poprzez zmiany funkcjonalne i przestrzenne. Wprowadzając nowe funkcje na tym obszarze, miasto chce zachęcić ludzi do zamieszkania w tym rejonie i prowadzenia działalności gospodarczej. Ponieważ sposób realizacji działań rewitalizacyjnych został przeprojektowany, obecnie nacisk kładziony jest nie na działania infrastrukturalne, lecz na działania oparte na potrzebach lokalnych społeczności. Oznacza to umieszczenie obywateli i ich dobrostanu społeczno-ekonomicznego w centrum strategii oraz zdefiniowanie metodologii wspólnego podejmowania decyzji i partycypacji obywatelskiej w procesach rewitalizacji. Metodologia ta połączy zarówno oddolne praktyki partycypacyjne, jak i metody oceny wpływu społecznego, co pozwoli na holistyczne podejście do rewitalizacji miejskiej, wzmacniające i przynoszące korzyści lokalnym społecznościom.

Rewitalizacja tej części miasta jest bardzo ważna dla rozwoju całego Bielska-Białej. Wykorzystując lokalne zasoby i potencjały przy planowaniu działań, wykreowano nowe funkcje dla kluczowych przestrzeni w śródmieściu Białej, aby uczynić ten obszar bardziej atrakcyjnym i przyjaznym do życia, co ma na celu możliwie największe złagodzenie nierówności społecznych i gospodarczych w porównaniu z resztą miasta.

Fundusze Europejskie dla Województwa Śląskiego na lata 2021–2027 – programy operacyjne: EFRR i EFS+ - opracowanie Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej, który jednocześnie jest Innym Instrumentem Terytorialnym daje możliwość wszystkim projektodawcom projektów, które zostały w nim ujęte do ubiegania się o środki finansowe na działania rewitalizacyjne w ramach Funduszy Europejskich. W ramach FE SL 2021-2027 można ubiegać się o wsparcie finansowe z Działania 9.3 i 9.4 (dot. rewitalizacji obszarów miejskich – dotacja i instrumenty finansowe), których łączna alokacja wynosi 103 mln EURO. Instytucją zarządzającą FE SL 2021-2027 jest Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego, który odpowiada za realizację regionalnej polityki rewitalizacyjnej, w tym przeprowadzenie naboru projektów w ramach FE SL 2021-2027, a następnie udzielenia finansowania wybranych projektów.

4. Identyfikacja problemów przez lokalnych interesariuszy.

a) Lista członków ULG:

Władze samorządowe:

- Przemysław Kamiński (Zastępca Prezydenta) – dla skutecznej realizacji projektu konieczne było zaangażowanie w strukturę ULG osoby z władz miasta. Ponieważ Pan Kamiński nadzoruje m.in. Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego, który

koordynuje projekt U.R. Impact oraz wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji, jego obecność w ULG jako przedstawiciela władz lokalnych była najbardziej uzasadniona.

Instytucje publiczne:

- Jacek Konieczny (Miejski Konserwator Zabytków) – ze względu na fakt, że w projekcie U.R. Impact miasto Bielsko-Biała koncentruje się na obszarze śródmieścia Białej, który w dużej mierze obejmuje zabytkowe budynki objęte ochroną konserwatorską, obecność Pana Koniecznego jest w pełni uzasadniona. Jego główne zadania to realizacja zadań wynikających z ustawy o ochronie zabytków, opracowanie Miejskiego Programu Opieki nad Zabytkami, prowadzenie gminnej ewidencji zabytków, wydawanie zaleceń konserwatorskich, nadzór nad remontami konserwatorskimi finansowanymi z budżetu miasta oraz przygotowywanie i udzielanie dotacji na prace konserwatorskie i restauratorskie. Jednym z jego priorytetów była wizja rewitalizacji Placu Wojska Polskiego (już zrealizowana) oraz regeneracja ulic Cyniarskiej i 11 Listopada.
- Aleksandra Tarnawa (Koordynator Punktu 11) – oczywiste było, że ULG potrzebuje przedstawiciela sektora kultury, dlatego Pani Tarnawa, koordynator Punktu 11, który powstał przy ul. 11 Listopada w pobliżu Placu Wojska Polskiego, była najbardziej odpowiednią osobą do zaangażowania w ULG. Punkt 11, jako filia Bielskiego Centrum Kultury, został stworzony w tym obszarze jako miejsce kreowania wolnego czasu i inspirowania działań artystycznych oraz obywatelskich. Ich inicjatywy są skierowane głównie do osób młodych wiekiem i duchem, które chcą rozwijać swoje pasje i realizować własne projekty.
- Jakub Krajewski (Wydział Kultury i Promocji) – Pan Krajewski jest kolejnym przedstawicielem sektora kultury. Jako pracownik Wydziału Kultury i Promocji, a jednocześnie historyk, jego obecność w ULG jest istotna w kontekście społecznym planowanych działań związanych z rewitalizacją śródmieścia Białej. Budowanie lokalnej tożsamości jest jednym z najważniejszych aspektów działań rewitalizacyjnych w tym obszarze. Budowanie tożsamości poprzez kulturę ma potencjał być jednym z najskuteczniejszych narzędzi, dlatego obecność osoby zaangażowanej w realizację działań kulturalnych i posiadającej szeroką wiedzę historyczną o tym obszarze jest niezwykle cenna dla prac ULG.
- Dorota Przewoźnik-Jasiura (Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego) – w tym wydziale odpowiada m.in. za promowanie miasta jako atrakcyjnego obszaru nie tylko do prowadzenia działalności gospodarczej, ale także do życia. Jest również odpowiedzialna za współpracę z organizacjami pozarządowymi realizującymi zadania miejskie w ramach otwartych konkursów ofert. Jej obecność w ULG pomaga w poprawie komunikacji planowanych działań oraz w definiowaniu narzędzi, które będą najbardziej skuteczne w procesie komunikacji, aby zachęcić wszystkich interesariuszy do udziału w procesie.
- Witold Olszanicki (Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego) – jako pracownik tego wydziału był odpowiedzialny za koordynację opracowania Strategii Rozwoju Bielska-Białej do 2030 roku oraz uczestniczył w procesie tworzenia Gminnego

Programu Rewitalizacji, a wcześniej także w pracach prowadzących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego w Bielsku-Białej. W swojej codziennej pracy wspiera inne wydziały Urzędu Miejskiego w zakresie monitoringu i ewaluacji programów i polityk miejskich. Jego obecność w ULG jest szczególnie ważna w kontekście założeń projektu dotyczących opracowania wskaźników pozwalających ocenić wpływ działań rewitalizacyjnych na poprawę jakości życia mieszkańców śródmieścia Białej.

- Katarzyna Lis (Wydział Gospodarki Mieszkaniowej) – jako kierownik wydziału gospodarki mieszkaniowej w Zarządzie Gospodarki Mieszkaniowej jest osobą posiadającą doskonałą wiedzę w zakresie zasobów komunalnych dostępnych w śródmieściu Białej. Ze względu na zidentyfikowane problemy w tym obszarze, w tym jakość lokali mieszkalnych, ważne jest, aby planowane działania rewitalizacyjne mogły również przynieść poprawę atrakcyjności oferty mieszkaniowej w tej części miasta. Jej obecność w ULG jest istotna z punktu widzenia zintegrowanych działań rewitalizacyjnych.
- Paulina Żmijowska (Pełnomocnik Prezydenta ds. młodzieży) – odpowiada za komunikację z młodzieżą, tworzenie „mapy aktywności środowiska młodzieżowego” oraz „bazy wiedzy” o młodzieży w Bielsku-Białej i okolicach. Ponadto angażuje się w działania takie jak planowanie, inicjowanie i konsultowanie z młodzieżą, reprezentowanie młodych ludzi na wydarzeniach, spotkaniach i konferencjach (organizowanych również we współpracy z nimi) oraz współpracę z Młodzieżową Radą Miasta przy wspólnych przedsięwzięciach. Jej obecność w ULG umożliwia połączenie aktywności młodzieży z działaniami planowanymi przez władze miasta, co zwiększa szansę na skuteczną rewitalizację w tym obszarze.
- Dariusz Gajny (Ogrodnik Miejski) – jego obowiązki obejmują m.in. opiniowanie programów inwestycyjnych dotyczących zachowania zieleni. Nadzoruje również place budowy, aby weryfikować przestrzeganie wytycznych dotyczących ochrony drzew podczas realizacji inwestycji. W przypadku nowych projektów terenów zielonych proponuje rozwiązania dla miejsc, gdzie brakuje zieleni, wsłuchując się w głosy i potrzeby mieszkańców. Aby podkreślić znaczenie wymiaru środowiskowego przy planowaniu działań rewitalizacyjnych, jego obecność w ULG pozwala zapewnić uwzględnienie tego aspektu zrównoważonego rozwoju w przyszłych działaniach na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców centrum Białej.

Organizacje pozarządowe / non-profit:

- Agnieszka Kowalska (Lokalne Centrum Przedsiębiorczości) – jest specjalistką w zakresie pracy socjalnej z dużym doświadczeniem w organizowaniu lokalnych społeczności jako koordynator w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej. Od ponad 20 lat pracuje nad włączaniem społecznym młodzieży, osób starszych i innych zagrożonych wykluczeniem społecznym. Obecnie pracuje jako trenerka dla organizacji pozarządowych i pracowników pomocy społecznej, a także jako wykładowca akademicki i organizatorka społeczności. Dzięki swojemu

bogatemu doświadczeniu zawodowemu wzmacnia potencjał ULG poprzez ułatwianie współpracy międzysektorowej i włączanie usług społecznych w działania rewitalizacyjne. Jest pracownikiem Bielskiego Centrum Przedsiębiorczości – organizacji, która jest również inicjatorem projektów zgłaszanych do Miejskiego Programu Rewitalizacji w zakresie rozwoju gospodarki społecznej, uwzględniających partycypacyjne formy lokalnej współpracy.

Organizacje społeczne:

- Jakub Nowak (lokalny działacz społeczny) – jest lokalnym aktywistą uczestniczącym w wielu inicjatywach obywatelskich. Niedawno dołączył do zespołu odpowiedzialnego za promocję kandydatury miasta do tytułu Europejskiej Stolicy Kultury. Wspierał projekt jako moderator paneli poświęconych zagadnieniom równości i niedyskryminacji, a jako specjalista IT wniósł swoją wiedzę i umiejętności w zakresie analizy danych oraz wdrażania innowacyjnych rozwiązań związanych z monitorowaniem realizowanych działań. Jego obecność w ULG wzmacnia potencjał grupy w zakresie wyzwań takich jak definiowanie wskaźników i metod pomiaru oraz oceny wpływu społecznego działań rewitalizacyjnych, a także właściwe uwzględnianie aspektów równości i niedyskryminacji w tych działaniach.

Biznes:

- Patrycja Węgrzyn (Agencja Rozwoju Regionalnego w Bielsku-Białej) – w swojej pracy zawodowej zajmuje się głównie realizacją międzynarodowych projektów dotyczących nowoczesnych technologii i wdrażania innowacyjnych rozwiązań. Współpracuje z przedsiębiorcami z branży ICT, przyczyniając się tym samym do rozwoju sektora nowoczesnych technologii w Bielsku-Białej. Jej obecność w strukturze ULG jest istotna w kontekście wdrażania nowych funkcji i działań w śródmieściu Białej, mających na celu rozwój tego obszaru jako atrakcyjnego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej.

Inni kluczowi interesariusze:

- Anna Tilszer – Dyrektor Centrum Transferu Technologii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego – Śląski Uniwersytet Medyczny, we współpracy z miastem Bielsko-Biała, realizuje dużą inwestycję w śródmieściu Białej związaną z adaptacją budynków przemysłowych na nową filię uczelni. Pani Tilszer jest jedną z osób odpowiedzialnych za organizację funkcjonowania filii po jej utworzeniu. Ze względu na znaczenie tego projektu nie tylko dla centrum Białej, ale także dla całego miasta, ULG nie mogło pominąć Uniwersytetu jako jednego z kluczowych interesariuszy, niezwykle ważnych dla rewitalizacji tego obszaru miasta.

b) Lokalne mocne strony/szanse:

Mocne strony:

- Kompetencja w planowaniu (now-how, pomysły i kompetencje),
- Posiadany system gromadzenia danych w podziale wewnątrzmijskim

- Działania rewitalizacyjne prowadzone w oparciu o diagnozę społeczno-ekonomiczną
- System monitorowania i ewaluacji działań rewitalizacyjnych,
- Dostępność zasobu lokalowego,
- Zaangażowanie ngo's,
- Zasoby finansowe.

Szanse:

- Wieloaspektowość działań rewitalizacyjnych wpływająca na zrównoważony rozwój obszaru,
- Ulokowanie filii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego na obszarze śródmieścia Białej.
- Kandydatura miasta na Europejską Stolicę Kultury 2029
- Intensyfikacja działań społeczno-kulturalnych na zrewitalizowanym placu Wojska Polskiego i w obiektach kulturalnych, w tym obszarze oraz w ciągu ulicy 11 Listopada,

c) Lokalne wyzwania/słabości:

Słabości:

- Niewielka liczba osób mieszkających oraz odwiedzających obszar ulicy 11 Listopada,
- Niski poziom zaangażowania i integracji mieszkańców centrum Białej,
- Depopulacja,
- Ograniczony wpływ władz miasta na obszar związany ze strukturą własności budynków,
- Słaba dostępność infrastruktury.

Zagrożenia:

- Wzrost nierówności pogłębiający wykluczenie społeczne,
- Wzrost stopy bezrobocia,
- Utrzymujący się trend depopulacji centrów miast,
- Dalsza degradacja obszaru rewitalizacja,
- Brak możliwości pozyskania zewnętrznego finansowania,
- Brak akceptacji działań przez społeczność lokalną.

d) Lokalne priorytety:

Ze względu na fakt, iż śródmieście Białej jest częścią obszaru rewitalizacji, cele przyjęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do 2030 roku są spójne z celami dla śródmieścia Białej. Dlatego zidentyfikowano następujące lokalne priorytety:

- WZROST AKTYWNOŚCI SPOŁECZNEJ, INTEGRACJA MIESZKAŃCÓW ORAZ OGRANICZENIE SKALI WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO NA OBSZARZE REWITALIZACJI,
- WZROST AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ NA OBSZARZE REWITALIZACJI,

- POPRAWA JAKOŚCI WARUNKÓW MIESZKANIOWYCH, WZROST FUNKCJONALNOŚCI INFRASTRUKTURY Z ZACHOWANIEM DZIEDZICTWA KULTUROWEGO,
- POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA.

W odniesieniu do śródmieścia Białej miasto stoi przed wyzwaniem przyciągnięcia mieszkańców do tego obszaru. Zaplanowano, że działania będą dotyczyć głównie sfery społecznej, aby budować silniejszą tożsamość lokalną, zwiększyć znaczenie tego obszaru oraz poprawić poziom i jakość życia mieszkańców i użytkowników. Ważnym aspektem, traktowanym jako narzędzie do osiągnięcia tych zmian, będą działania ukierunkowane na zmianę funkcji tego obszaru – prowadzące do rozwoju akademickości czy działalności społeczno-kulturalnej w zaadaptowanych obiektach jako atrakcji dla mieszkańców i turystów. Kolejnym istotnym elementem jest potrzeba stworzenia sprzyjających warunków dla rozwoju przedsiębiorczości lub inkubacji biznesu. Zmiany te mają na celu zwiększenie aktywności mieszkańców i organizacji pozarządowych w życiu publicznym oraz regenerację obszaru.

Zgodnie z nowym podejściem do działań rewitalizacyjnych, działania zawarte w programie rewitalizacji powinny koncentrować się głównie na kwestiach społecznych – skierowanych do lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji, dotyczących poprawy jakości życia ludzi oraz rozwijania ich kompetencji, możliwości i zdolności w różnych rolach (np. jako konsumenci, pracownicy, przedsiębiorcy, członkowie rodziny czy społeczności).

Jednym z najważniejszych elementów całego procesu będzie również stworzenie systemu monitorowania i ewaluacji, który uwzględni zaangażowanie lokalnej społeczności w celu pomiaru, w jaki sposób podejmowane działania przyczynią się do poprawy dobrostanu mieszkańców śródmieścia Białej.

5. Wizja/cel nadrzędny

Społeczno-gospodarcze ożywienie śródmieścia Białej poprzez wprowadzenie nowych funkcji na tym obszarze, a tym samym zachęcenie nowych mieszkańców i użytkowników do pozostania w tej części miasta. Wizja ta jest spójna z ogólną wizją zawartą w Gminnym Programie Rewitalizacji Bielska-Białej do 2030 roku, którego głównym mottem jest: „Rewitalizacja z ludźmi i dla ludzi”.

W perspektywie roku 2030 obszar rewitalizacji (w tym śródmieście Białej) powinien stać się miejscem:

- tętniącym życiem społecznym i gospodarczym, czystym, bezpiecznym, eksponującym wartości dziedzictwa kulturowego, w szczególności w centrum miasta, aktywizującym i inspirującym mieszkańców w przystosowanych do tego nowych obiektach, przyciągającym atrakcyjną ofertą kulturalno-oświatową;
- na nowo budującym wewnętrzne relacje społeczne, zaangażowanie społeczne i wysoki poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym przy udziale społeczności lokalnej oraz licznych i aktywnych organizacji pozarządowych, działających na rzecz społeczności tego obszaru;
- oferującym szeroką paletę możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego dla osób w różnym wieku;

- gdzie dokonano istotnej transformacji środowiska życia mieszkańców poprzez zwiększenie udziału zieleni, znaczące ograniczenie liczby budynków emitujących szkodliwe substancje do powietrza oraz podniesie efektywności energetycznej budynków;
- gdzie zakładane są nowe firmy, w obrębie którego sprawdzają się mechanizmy współpracy między przedsiębiorcami a lokalnym samorządem

6. Główne wyzwania integracyjne

a) Pierwsza analiza obecnego poziomu integracji:

Od lat Bielsko-Biała realizuje działania w oparciu o główny dokument strategiczny miasta, którym jest Strategia Rozwoju Bielska-Białej, dla której liczne programy branżowe stanowią dokumenty wdrożeniowe. Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego zapewnia ich spójność ze strategią miasta. Działania rewitalizacyjne zaplanowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Bielska-Białej do 2030 roku są również zgodne z tym dokumentem, co szczegółowo opisano w punkcie 3. Ponieważ dokumenty strategiczne miasta powstają w modelu partycypacyjnym, szczególną uwagę przy tworzeniu Gminnego Programu Rewitalizacji zwrócono na zaangażowanie interesariuszy w proces rewitalizacji. Zostali oni włączeni w proces już na etapie planowania, ale co ważniejsze – będą również współrealizować zaplanowane działania oraz są zobowiązani do monitorowania osiągniętych efektów tych działań i ich wpływu na obszar oraz lokalną społeczność. W ten sposób władze lokalne, mieszkańcy i inni interesariusze wdrażają ideę „Rewitalizacji z ludźmi i dla ludzi”.

Działania zaplanowano również w sposób międzysektorowy, co pozwala na wyznaczanie wspólnych celów oraz poznanie potrzeb różnych grup interesariuszy. Dzięki temu możliwe jest planowanie działań odpowiadających na realne potrzeby społeczności. Integracja terytorialna jest niezwykle istotna, ponieważ umożliwia koordynację działań różnych podmiotów oraz planowanie sekwencji realizacji zintegrowanych działań, które są ze sobą komplementarne. Koordynacja działań pomiędzy różnymi podmiotami jest złożona i wymaga rozbudowanych mechanizmów komunikacji i współpracy. Sprostanie tym wyzwaniom jest trudne, dlatego w strukturze zarządzania procesem rewitalizacji powołano koordynatora tych działań – Operatora Rewitalizacji. Ważne jest również zaplanowanie skutecznych kanałów komunikacji w celu usprawnienia procesu rewitalizacji. Zapewni to zgodność działań z przyjętymi celami oraz płynną koordynację pomiędzy wieloma podmiotami realizującymi działania. Proces rewitalizacji w Bielsku-Białej wspiera Komitet Rewitalizacji, który pełni rolę łącznika pomiędzy Urzędem Miejskim a interesariuszami. Budowanie takiej współpracy i przełamywanie barier jest kluczowe dla wykorzystania wiedzy i zasobów wszystkich interesariuszy w celu osiągnięcia wspólnych celów. Aby zwiększyć skuteczność procesu rewitalizacji, niezwykle istotne jest zaangażowanie środków finansowych z różnych źródeł – zarówno prywatnych, jak i publicznych. Umożliwia to uzyskanie efektów synergii i realizację działań zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Kolejnym ważnym aspektem zarządzania procesem rewitalizacji jest bieżące monitorowanie realizowanych projektów uzupełnione badaniami ewaluacyjnymi, które pozwolą na wczesnym etapie sprawdzić, czy zaplanowane działania zmierzają

w odpowiednim kierunku, jaka jest społeczna percepcja realizowanych działań oraz jaki mają one wpływ na jakość życia mieszkańców tego obszaru. Ponieważ projekty infrastrukturalne na obszarze Białej wiążą się ze zmianami funkcjonalnymi i przestrzennymi, istotne jest prowadzenie konsultacji z kluczowymi interesariuszami, co pomoże ograniczyć ewentualne napięcia społeczne wśród mieszkańców dotkniętych pracami infrastrukturalnymi i rewitalizacyjnymi. W tym zakresie duże znaczenie będzie miało planowanie otwartych i transparentnych spotkań informacyjnych i konsultacyjnych z lokalną społecznością oraz włączanie interesariuszy w proces koncepcyjny planowanych działań na etapie ich realizacji. Wdrażanie działań angażujących społeczność w sposób inkluzywny może pomóc złagodzić ewentualne napięcia społeczne oraz zwiększyć poczucie odpowiedzialności i współpracy wśród mieszkańców.

b) Obecne podejście do kluczowych tematów horyzontalnych URBACT (równość płci, cyfryzacja, zielona transformacja...):

W odniesieniu do obecnego podejścia do tematów horyzontalnych programu URBACT, miasto Bielsko-Biała może podkreślić swoje bogate doświadczenie w szeroko rozumianej transformacji ekologicznej. Bielsko-Biała od wielu lat realizuje szereg programów w tym obszarze. W szczególności w mieście wdrażane są następujące programy:

- „OZE dla mieszkańców Bielska-Białej”,
- Program ogrzewania budynków wielorodzinnych,
- „Bielsko-Biała łapie deszcz”,
- Program wymiany kotłów w budynkach jednorodzinnych,
- Projekty dotacyjne: LIKWIDACJA STARYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA,
- Ogólnopolski Program „Czyste Powietrze”.

Ponadto w 2020 roku przyjęto i realizuje się „Strategię rozwoju elektromobilności w Bielsku-Białej. E-moBBility 2020–2035”, której głównym celem jest poprawa jakości powietrza w mieście poprzez wdrożenie szerokiego spektrum działań związanych z elektromobilnością. Kolejnym projektem realizowanym w tym obszarze jest rozbudowa systemu ITS, którego głównym celem jest poprawa warunków ruchu drogowego w mieście, ze szczególnym uwzględnieniem transportu publicznego. Dodatkowo miasto realizuje liczne działania na rzecz zwiększenia mobilności zrównoważonej, m.in.: zwiększanie liczby ścieżek rowerowych, budowę punktów ładowania pojazdów elektrycznych, zwiększanie floty autobusów elektrycznych, zakup samochodów elektrycznych i rowerów elektrycznych przez gminę.

Miasto Bielsko-Biała w ostatnich latach wdrożyło wiele działań w kierunku transformacji cyfrowej. Budowa sieci szerokopasmowej, na którą miasto pozyskało blisko 20 mln zł z Unii Europejskiej, pozwoliła na stworzenie ponad 57 km sieci. W ramach tego projektu zbudowano sieć szkieletową i dystrybucyjną z elementami radiowymi w miejscach, gdzie ze względu na ukształtowanie terenu ułożenie światłowodu byłoby zbyt kosztowne. Każdego roku wdrażane są e-usługi, które ułatwiają mieszkańcom i użytkownikom załatwianie spraw urzędowych online.

Nie ma przyjętej miejskiej polityki dotyczącej równych praw, jednak miasto stosuje przepisy ustawy krajowej nakładającej obowiązek uwzględniania podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób z niepełnosprawnościami, równości płci i niedyskryminacji w działaniach rewitalizacyjnych na wszystkich etapach realizacji.

7. First ideas for testing action at local level

Pomysłem na działanie testowe jest zorganizowanie spaceru badawczego po śródmieściu Białej, który koncentrować miałby się na historii wybranych podwórek i klatek schodowych w historycznych kamienicach w tym obszarze miasta. Ideą jaka przyświeca temu pomysłowi jest wzmacnianie tożsamości lokalnej i przybliżenie uczestnikom bogatej i ciekawej historii odwiedzanych miejsc. Spacer miałby na celu pokazać także potencjał tych miejsc pod kątem działań rewitalizacyjnych, które mogą w przyszłości przyczynić się do zwiększenia ich atrakcyjności i wpłynąć na większe zainteresowanie mieszkańców miasta obszarem śródmieścia Białej. Dodatkowym elementem wzbogacającym cały pomysł jest idea organizacji wystawy zdjęć wykonanych przez uczestników spaceru co ma na celu prezentację ich spojrzenia na odwiedzane zakątki Śródmieścia Białej i pokazania co mieszkańcom miasta w śródmieściu się podoba a co nie. Do udziału w spacerze zaproszeni byli by przede wszystkim mieszkańcy tego obszaru, którzy mieli by pierwszeństwo przy rejestracji do udziału w nim. Dzięki temu osoby te mogłyby bliżej poznać historię obszaru jaki zamieszkują czego jednym z pożądanych efektów byłoby zwiększenie ich zainteresowania miejscem, w którym mieszkają oraz zacieśnienie więzi z tym miejscem poprzez świadomość jego historii.

Sekcja 2 – Wizja i Plan działań

1. Wizja

Do 2030 roku centrum Białej stanie się sercem miasta tętniącym życiem społeczno-gospodarczym.

Do roku 2030 centrum Białej stanie się nowoczesnym, zintegrowanym i dynamicznie rozwijającym się ośrodkiem społeczno-gospodarczym, stanowiącym atrakcyjne miejsce do życia, pracy, nauki i spędzania wolnego czasu. Będzie to przestrzeń, w której harmonijnie współistnieją funkcje mieszkaniowe, usługowe, edukacyjne i kulturalne, a jej rozwój oparty jest na zasadach zrównoważonego rozwoju i budowaniu lokalnej tożsamości.

Kluczowym czynnikiem przemian w centrum Białej będą zmiany funkcjonalno-przestrzenne związane z utworzeniem filii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz nowego centrum kulturalnego „Pedanteria”. Oba przedsięwzięcia staną się głównym motorem rozwoju i zmian tego obszaru, inicjując proces rewitalizacji przestrzeni miejskiej, ożywiając jej strukturę społeczną i gospodarczą oraz przyciągając nowych mieszkańców, studentów i przedsiębiorców.

Równocześnie realizowane będą działania modernizacyjne obejmujące zasoby mieszkaniowe, adaptację pustostanów oraz rozwój odnawialnych źródeł energii, co podniesie jakość życia i atrakcyjność centrum. Wsparcie dla lokalnych przedsiębiorców i inicjatyw gospodarczych przyczyni się do zwiększenia aktywności ekonomicznej i tworzenia nowych miejsc pracy.

W efekcie, w 2030 roku centrum Białej będzie nowoczesnym, tętniącym życiem sercem miasta – miejscem synergii nauki, kultury, przedsiębiorczości i społecznej aktywności. Aby lepiej zrozumieć nasze zamierzenia poniżej szerzej przedstawiono logikę interwencji i wpływ poszczególnych obszarów na siebie obrazującą zintegrowane podejście, które ma doprowadzić do realizacji zamierzonego celu.

2. Cele S.M.A.R.T

Cel S.M.A.R.T 1: Działania infrastrukturalne ukierunkowane na modernizację 6 lokali mieszkalnych oraz adaptację 5 pustostanów, a także zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu podniesienia atrakcyjności śródmieścia Białej jako dobrego miejsca do życia do roku 2030.

Cel S.M.A.R.T 2: Rozwój aktywności gospodarczej w śródmieściu Białej poprzez realizację 5 inicjatyw ukierunkowanych na aktywizację i wsparcie obecnych oraz przyszłych przedsiębiorców do roku 2026.

Cel S.M.A.R.T 3: Rozwój społeczno-kulturowy centrum Białej poprzez utworzenie filii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz stworzenie nowej przestrzeni kulturowej w Białej, służącej aktywizacji i integracji lokalnej społeczności do roku 2030.

Cel S.M.A.R.T 4: Budowanie lokalnej tożsamości mieszkańców śródmieścia Białej poprzez działania aktywizujące i integrujące skierowane do społeczności lokalnej do roku 2030.

3. Obszary interwencji

Obszar interwencji 1: Mieszkalnictwo

Działania rewitalizacyjne w obszarze centrum Białej w kontekście infrastrukturalnym mają na celu nie tylko ochronę i zachowanie dziedzictwa kulturowego historycznych budynków mieszkalnych i usługowych, ale również pobudzenie ożywienia gospodarczego tego obszaru, co zostało określone jako odrębny cel i opisane w kolejnych obszarach interwencji.

Inwestycje w mieszkalnictwo w ramach rewitalizacji śródmieścia Białej są kluczowe dla tworzenia zrównoważonych, zintegrowanych i atrakcyjnych przestrzeni miejskich. Ponadto działania modernizacyjne realizowane z wykorzystaniem instalacji odnawialnych źródeł energii pomagają przeciwdziałać dalszej degradacji zarówno zabytkowych budynków, jak i otaczających przestrzeni publicznych, co jest istotne dla poprawy jakości środowiska, komfortu życia, zdrowia mieszkańców, a także walki z ubóstwem energetycznym wśród mieszkańców tego obszaru. Inwestycje w mieszkalnictwo są ważnym elementem procesu rewitalizacji, ponieważ mają pozytywny wpływ na jakość życia mieszkańców i stanowią fundament życia społecznego.

Działania te mają na celu przeciwdziałanie wyludnianiu śródmieścia Białej. Zmodernizowane mieszkania przyciągną nowych mieszkańców i zachęcą obecnych do pozostania. Likwidacja pustostanów będzie impulsem rozwojowym, który umożliwi ponowną adaptację przestrzeni do współczesnych potrzeb, co w dużej mierze będzie napędzane zmianami funkcjonalnymi i przestrzennymi opisanymi w obszarze interwencji „Przestrzeń”. Zmiany te zwiększą zapotrzebowanie na mieszkania dla studentów, a także dla kadry dydaktycznej i pracowników instytucji kultury.

Rewitalizacja w sektorze mieszkaniowym pośrednio sprzyja integracji społecznej i tworzeniu silnych, zintegrowanych wspólnot. Działania infrastrukturalne będą realizowane równolegle z działaniami społecznymi i integracyjnymi obejmującymi obecnych mieszkańców oraz nowych użytkowników tej przestrzeni miejskiej, które zostały szczegółowo opisane w obszarze interwencji „Społeczność lokalna”. Takie kompleksowe, wieloaspektowe podejście do działań rewitalizacyjnych jest niezwykle istotne, ponieważ zintegrowane wspólnoty są mniej podatne na problemy społeczne, takie jak przestępczość czy wykluczenie. Poprawa jakości mieszkalnictwa i infrastruktury prowadzi do większej integracji społecznej, zmniejszając różnice między różnymi grupami społecznymi, co przyczyni się do budowania silnej tożsamości lokalnej.

Obszar interwencji 2: Gospodarka

Poprawa infrastruktury lokali usługowych, szczególnie tych zlokalizowanych na parterach kamienic, nie tylko chroni dziedzictwo historyczne i kulturowe obszaru, ale również zwiększa atrakcyjność centrum Białej dla przedsiębiorców, turystów i inwestorów. Mieszkańcy i turyści generują popyt na różnorodne usługi, takie jak gastronomia, hotelarstwo czy handel, co stymuluje rozwój lokalnych firm. Nowoczesna infrastruktura przyciągnie nowych przedsiębiorców, którzy dostrzegą potencjał rozwoju swoich działalności w tym obszarze.

Równolegle z działaniami infrastrukturalnymi w tym obszarze interwencji realizowane będą działania zachęcające i aktywizujące, skierowane do istniejących podmiotów oraz osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Planowane zmiany funkcjonalne i przestrzenne związane z nowym zagospodarowaniem obszaru, odpowiadającym na potrzeby zarówno studentów uczelni, jak i użytkowników nowo powstałej przestrzeni kulturowej, mogą przyciągnąć firmy usługowe, które będą napędzać wzrost gospodarczy.

Jednocześnie działania rewitalizacyjne w lokalach usługowych generują miejsca pracy – zarówno bezpośrednio (w budownictwie i remontach), jak i pośrednio (w usługach związanych z nowymi potrzebami mieszkańców). W pobliżu kampusu lub nowej instytucji kultury mogą powstać nowe obiekty handlowe, usługowe, gastronomiczne i mieszkalne, co uczyni ten obszar bardziej tętniącym życiem i zróżnicowanym. Studenci oraz pracownicy uczelni i instytucji kultury generują popyt na usługi, co stymuluje rozwój lokalnych biznesów, takich jak kawiarnie, restauracje, księgarnie czy przestrzenie coworkingowe. Obiekty te mogą również przyciągnąć nowe inwestycje, takie jak start-upy czy firmy związane z branżą kreatywną i technologiczną. Deweloperzy mogą być skłonni inwestować w nowe projekty mieszkaniowe lub komercyjne, dostrzegając znaczący potencjał tego obszaru.

Kolejnym korzystnym efektem związanym z rozwojem gospodarczym jest wzrost wartości nieruchomości, co jest korzystne zarówno dla właścicieli, jak i dla władz lokalnych, które mogą generować wyższe wpływy z podatków od nieruchomości. Wzrost wartości nieruchomości przyciągnie nowych mieszkańców o wyższych dochodach, co pozytywnie wpłynie na rozwój lokalnej gospodarki w tym obszarze miasta.

Obszar interwencji 3: Przestrzeń

W śródmieściu Białej planowane są dwie kluczowe inwestycje związane ze zmianami funkcjonalnymi i przestrzennymi, które wpłyną na życie społeczne i gospodarcze tego obszaru. Pierwsza będzie związana z adaptacją zdegradowanej przestrzeni bloku mieszkalno-usługowego na potrzeby utworzenia filii prestiżowego kampusu uczelni medycznej. Druga inwestycja obejmie przebudowę bloku mieszkalnego – obecnie pustostanów – na instytucję kultury w centrum miasta.

Pojawienie się uczelni i instytucji kultury w centrum miasta ma na celu przekształcenie jego charakteru z obszaru o dominującej funkcji mieszkaniowej lub usługowej w przestrzeń wielofunkcyjną. Powstaną nowe przestrzenie publiczne, takie jak place i parki, które staną się miejscami spotkań zarówno dla studentów, jak i mieszkańców.

Doświadczenie pokazuje, że uczelnie są elementem rozwojowym, przyciągającym studentów i młodych ludzi, którzy często poszukują mieszkań, pracy i rozrywki w pobliżu kampusu. Może to prowadzić do rozwoju lokalnego rynku mieszkaniowego oraz tworzenia nowych miejsc pracy, zarówno w sektorze usług, jak i w branży kreatywnej.

Ponadto instytucja kultury powstała w innej części śródmieścia Białej uczyni ten obszar ważnym ośrodkiem kulturalnym, co zwiększy jego atrakcyjność turystyczną. Wydarzenia kulturalne organizowane w tym miejscu przyciągną nie tylko mieszkańców, ale również turystów, co dodatkowo pobudzi lokalną gospodarkę. Działania te przyczynią się do realizacji celu rozwoju społeczno-kulturowego tego obszaru.

Obszar interwencji 4: Społeczność lokalna

Rewitalizacja śródmieścia Białej będzie w szczególności obejmować działania ukierunkowane na zaangażowanie społeczności lokalnej w oddolne inicjatywy skoncentrowane na rozwoju otaczającego obszaru oraz podejmowaniu kwestii społecznych. Takie działania pomagają budować i wzmacniać lokalną tożsamość oraz zwiększają poczucie przynależności do wspólnoty. Przyczyniają się do ograniczenia problemów społecznych i przeciwdziałają poczuciu wykluczenia. W tym procesie niezwykle istotne są działania aktywizujące i integrujące mieszkańców (zwłaszcza wspólnot sąsiedzkich), ponieważ sprzyjają budowaniu poczucia lokalnej tożsamości i dumy z miejsca zamieszkania. Pozwala to na identyfikację lokalnych liderów, którzy będą koncentrować się na tworzeniu życia społecznego mieszkańców centrum Białej.

Powstanie uczelni i instytucji kultury przyczyni się do napływu nowych mieszkańców, w tym studentów, naukowców i artystów, co zróznicuje strukturę demograficzną centrum miasta. Różnorodność społeczna może sprzyjać integracji oraz zwiększać tolerancję i współpracę między różnymi grupami. Instytucje te często stają się ośrodkami debaty publicznej, edukacji i wymiany idei, co może wpływać na wzrost zaangażowania obywatelskiego oraz rozwój lokalnych inicjatyw społecznych. Działania te przyczynią się do budowania lokalnej tożsamości mieszkańców centrum Białej poprzez aktywizację i integrację.

4. Tabela działań

Obszar interwencji 1: Mieszkalnictwo

Działanie	Oczekiwany rezultat	Zasoby/aktywa	Podmiot prowadzący	Kluczowi partnerzy	Zakres czasowy
Poprawa warunków mieszkaniowych w lokalach komunalnych	Wyremontowane budynków zlokalizowanych w obszarze śródmieścia Białej	Budynki będące w zasobie Gminy	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Firmy remontowo-budowlane	Do roku 2029
Wspólnie uratujmy zabytki	Wyremontowane budynków prywatnych w tym na obszarze śródmieścia Białej	Budynki prywatne oraz środki na dotacje pochodzące z budżetu miasta	Prywatni właściciele	-	Do roku 2030
Odzyskajmy przestrzeń – rewitalizacja komunalnych lokali mieszkaniowych	Zwiększenie zasobu mieszkaniowego (również w obszarze śródmieścia Białej) poprzez likwidację pustostanów	Lokale będące w zasobie Gminy	Mieszkańcy miasta	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej	Do roku 2029
Zielona energia dla miasta Bielska-Białej	Poprawa jakości powietrza w obszarze śródmieścia Białej	Środki na dotacje i doradztwo pochodzące z budżetu miasta	Właściciele nieruchomości chcący wykorzystać w swoich nieruchomościach odnawialne źródła energii	Ekodoradca zatrudniony przez Urząd Miejski	Do roku 2030
Program ograniczenia niskiej emisji – dedykowany nieruchomościom prywatnym	Likwidacja starych źródeł ciepła na paliwa stałe	Środki na dotacje i doradztwo pochodzące z budżetu miasta	Właściciele nieruchomości chcący wymienić stare źródła ciepła na nowe, bardziej ekologiczne	-	Do roku 2030
Likwidacja źródeł niskiej emisji w zasobie komunalnym.	Likwidacja starych źródeł ciepła na paliwa stałe z zasobu komunalnego	Budynki miejskie oraz pozyskane środki na wymianę nie ekologicznych źródeł ciepła.	ZGM i wspólnota mieszkaniowa	-	Do roku 2030

Obszar interwencji 2: Gospodarka

Działanie	Oczekiwany rezultat	Zasoby/aktywa	Podmiot prowadzący	Kluczowi partnerzy	Zakres czasowy
Mój BBiznes	Nabycie umiejętności pisania biznesplanów przez 10 uczestników szkolenia rocznie.	Szkolenia dla osób planujących rozpocząć działalność gospodarczą.	Osoba chcąca rozpocząć działalność gospodarczą	Podmiot realizujący szkolenie	Do roku 2026
Starter BB – wsparcie przedsiębiorców	Otwarcie 5 nowych działalności gospodarczych w każdym z dwóch lat trwania działania	Udostępnienie z zasobu komunalnego 5 lokali rocznie za symboliczną złotówkę	Osoba chcąca rozpocząć działalność gospodarczą	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Bielsku-Białej	Do roku 2026
InkuBBator przedsiębiorczości	Powstanie 1 miejsca gdzie osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą będą mogły uzyskać pomoc w tym zakresie + 8 miejsc coworkingowych	Udostępnienie miejsc szkoleniowych i coworkingowych z zasobu komunalnego	Osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą i ją już prowadzące	Agencja Rozwoju Regionalnego	Do roku 2026
Poprawa dostępu do zatrudnienia i samo zatrudnienia	Indywidualne wsparcie i doradztwo zawodowe i dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej	Szkolenia, wsparcie informacyjne oraz środki na granty pochodzące z Bielskiego Centrum Przedsiębiorczości	Osoby chcące rozpocząć działalność lub znaleźć pracę.	Stowarzyszenie Bielskie Centrum Przedsiębiorczości	Do roku 2029
Bielski HUB Biznesu	Podniesienie wiedzy w zakresie funkcjonowania i rozwoju działalności gospodarczej mikro i małych przedsiębiorców.	Wsparcie mentorskie przedsiębiorców skupionych w Beskidzkiej Izbie Gospodarczej	Mikro i małe przedsiębiorstwa	Beskidzka Izba Gospodarcza	Do roku 2026

Obszar interwencji 3: Przestrzeń

Działanie	Oczekiwany rezultat	Zasoby/aktywa	Podmiot prowadzący	Kluczowi partnerzy	Zakres czasowy
Rewitalizacja obiektów przy Placu Fabrycznym na potrzeby utworzenia Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	Stworzenie nowoczesnego i atrakcyjnego centrum edukacyjnego, które przyciągnie studentów, pracowników naukowych oraz zainteresuje społeczność lokalną.	Obiekty komunalne.	Studenci i pracownicy naukowci	Śląski Uniwersytet Medyczny, Placówki medyczne z Bielska-Białej	Do roku 2030
Pralnia kreatywności	Zagospodarowanie kwartału zabudowy przy ul. 11 Listopada na funkcje kulturalną co zwiększy atrakcyjność tego obszaru.	Obiekty komunalne.	Mieszkańcy, turyści, instytucje kultury z obszaru całego miasta.	Bielskie Centrum Kultury	Do roku 2030

Obszar interwencji 4: Społeczność lokalna

Działanie	Oczekiwany rezultat	Zasoby/aktywa	Podmiot prowadzący	Kluczowi partnerzy	Zakres czasowy
Przenikanie miasta	Aktywizacja i integracja mieszkańców miasta (w tym obszaru śródmieścia Białej) w zakresie zwiększenia ich udziału w tworzeniu kultury w mieście oraz budowania poczucia tożsamości lokalnej	Zasoby kadrowe BCK, Infrastruktura Punktu 11, Plac Wojska Polskiego	Mieszkańcy miasta	Bielskie Centrum Kultury	Do roku 2030

Zaplanujemy naszą wspólną przestrzeń	Utworzenie tzw. parków kieszonkowych stanowiących lokalne miejsca integracji przy udziale mieszkańców obszaru.	Podwórka będące własnością Gminy	Mieszkańcy w obszarze	ZGM	Do roku 2029
Siła i bogactwo więzi sąsiedzkich	Wyłonienie lokalnych liderów życia społecznego.	NGO realizujący zadanie, środki z budżetu Gminy	Lokalne społeczności sąsiedzkie z obszaru	NGO	Do roku 2025
Spacery badawcze na obszarze Śródmieścia Białej	Budowanie tożsamości lokalnej i zwiększenie poczucia przynależności do lokalnej społeczności. Wzrost atrakcyjności obszaru poprzez przybliżenie jego bogatej historii oraz wartości architektonicznej.	Przestrzeń śródmieścia Białej, w tym publiczne i prywatne kamienice.	Mieszkańcy miasta, w szczególności społeczność z obszaru Śródmieścia Białej	Lokalni przewodnicy, administratorzy miejsc	Do roku 2030

5. Intervention Logic

Sekcja 3 – Szczegóły planownych działań

1. OBSZAR | Mieszkalnictwo

CEL | Główny cel: Działania infrastrukturalne ukierunkowane na modernizację 6 lokali mieszkalnych oraz adaptację 5 pustostanów, a także zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii w celu podniesienia atrakcyjności śródmieścia Białej jako dobrego miejsca do życia do roku 2030.

Działanie 1: Poprawa warunków mieszkaniowych w lokalach komunalnych.

Krótki opis: akapit opisujący cel, grupę docelową i kluczowe elementy działania. Zadanie będzie polegało na modernizacji 6 niezamieszkałych lokali mieszkalnych, które zwiększą bazę lokalową gminnego zasobu mieszkaniowego. W zależności od stanu i sytuacji prawnej konkretnego pustostanu, zakres prac remontowych będzie mógł obejmować również zmianę źródła ogrzewania.	Podmiot prowadzący działanie: Kto kieruje wdrożeniem. Zakład Gospodarki mieszkaniowej
Interesariusze: wypunktowana lista kluczowych interesariuszy (np. partnerów, zaangażowanych organizacji). Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Potencjalni mieszkańcy Konserwator zabytków	Szacunkowy koszt całkowity: 130.000 EUR
	Gotowość: Przygotowanie do wdrożenia Brak
	Zagrożenia: Głównej zagrożenia i strategię ich ograniczania. Brak pozyskania środków zewnętrznych. Brak wyłonienia firmy wykonującej remont

Plan wdrożenia

ZADANIE	CZAS	PRODUKTY / CELE	POMIOTY ODPOWIEDZIALNE	RYZIKO I ŚRODKI ZARADCZE
Zlecenie przygotowania dokumentacji projektowej i wykonawczej.	6 miesięcy	Dokumentacja umożliwi złożenie wniosku o pozwolenie na budowę.	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Architekt	Brak uzyskania zewnętrznego finansowania. Działania naprawcze: wystąpienie o środki zewnętrzne z różnych źródeł, nadzór nad terminową realizacją zamówienia.
Uzyskanie pozwolenia na budowę.	3 miesięcy	Możliwość rozpoczęcia prac modernizacyjnych.	Urząd Miasta, Konserwator zabytków, Architekt	Niekompletny wniosek o pozwolenie na budowę. Działania naprawcze: monitorowanie pracy projektanta.
Realizacja prac modernizacyjnych.	1 rok	18–24 osoby uzyskają mieszkania.	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Firma budowlana	Brak wyboru wykonawcy. Problemy wykonawcy z realizacją prac.

Budżet i finansowanie

Podział kosztów	Kwota (€)	Źródło finansowania
Szacowany całkowity koszt	130.000	Środki własne Fundusze UE
Przydzielone finansowanie	26.000	Środki własne
Luka finansowa	104.000	Fundusze UE

Monitoring i zarządzanie ryzykiem

Wskaźnik monitorowania	Docelowa wartość	Źródło danych
Liczba wyremontowanych pustostanów	6 lokali	Protokół odbioru zakończenia prac
Liczba osób zamieszkujących w lokalach	18–24 osoby	Baza danych rejestracyjna

Ryzyko	Prawdo podobieństwo wystąpienia	Wpływ	Środek zaradczy
Niewykonanie remontu	Średnie	Wysoki	Nadzór inwestora nad prowadzonymi pracami
Brak zainteresowania zamieszkaniem w tej okolicy	Medium	Wysoki	Promowanie tej okolicy jako atrakcyjnego miejsca do zamieszkania

2. OBSZAR | Gospodarka

CEL | Główny cel: Rozwój aktywności gospodarczej w śródmieściu Białej poprzez realizację 5 inicjatyw ukierunkowanych na aktywizację i wsparcie obecnych oraz przyszłych przedsiębiorców do roku 2026.

Działanie 1: *InkuBBator przedsiębiorczości*

Krótki opis: akapit opisujący cel, grupę docelową i kluczowe elementy działania. Uruchomienie Inkubatora Biznesu, który będzie dedykowany w szczególności osobom planującym rozpoczęcie działalności gospodarczej na obszarze rewitalizacji, a także mikro i małym przedsiębiorcom działającym na tym obszarze w ciągu pierwszych 5 lat jego funkcjonowania. Jego działalność obejmuje: doradztwo biznesowe, organizację spotkań i wydarzeń ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorczości, tworzenie przestrzeni coworkingowej.	Podmiot prowadzący działanie: Kto kieruje wdrożeniem. Urząd Miasta – Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego
Interesariusze: wypunktowana lista kluczowych interesariuszy (np. partnerów, zaangażowanych organizacji). Organizacja z otoczenia biznesu odpowiedzialna za prowadzenie działalności Inkubatora, Potencjalni przedsiębiorcy, Przedsiębiorcy.	Szacunkowy koszt całkowity: 21.500 EUR
	Gotowość: Przygotowanie do wdrożenia Urząd Miasta dysponuje lokalem, który może zostać przeznaczony na Inkubator Biznesu. Zagrożenia: Głównej zagrożenia i strategię ich ograniczania. Brak pozyskania zewnętrznego finansowania na działalność Inkubatora Biznesu. Brak wyboru operatora odpowiedzialnego za realizację projektu. Brak zainteresowania przedsiębiorców działalnością Inkubatora Biznesu.

Plan wdrożenia

ZADANIE	CZAS	PRODUKTY / CELE	POMIOTY ODPOWIEDZIALNE	RYZIKO I ŚRODKI ZARADCZE
Wybór operatora Inkubatora Biznesu	3 miesiące	Wybór podmiotu posiadającego doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości w tym obszarze.	Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego, Organizacje otoczenia biznesu, Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości	Brak podmiotów zainteresowanych prowadzeniem Inkubatora Biznesu. Działania naprawcze: szeroko zakrojona kampania informacyjna dotycząca planowanego konkursu.
Realizacja działań zaplanowanych w ramach pracy Inkubatora	Niezwłocznie po wyborze operatora – do 2026 r.	Co najmniej 20 podmiotów zdobędzie wiedzę i podniesie swoje kompetencje, co umożliwi im rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej. Będą miały możliwość uczestniczenia w co najmniej 6 wydarzeniach/seminariach/wykładach rocznie, co przyczyni się do integracji społeczności przedsiębiorców w oraz zwiększenia ich kompetencji.	Operator Inkubatora Biznesu Uczestnicy szkoleń i wydarzeń Firmy organizujące wydarzenia i szkolenia	Brak wyboru operatora Inkubatora Biznesu. Brak zainteresowania zaplanowanymi działaniami. Działania naprawcze: uruchomienie procesu wyboru operatora do momentu skutecznego zakończenia, promowanie tej lokalizacji jako atrakcyjnej i wspierającej rozwój przedsiębiorczości.

Zapewnienie przestrzeni coworkingowej	Niewłócznie po wyborze operatora – do 2026 r.	Możliwość skorzystania przez 8 podmiotów z przestrzeni coworkingowej jednorazowo, co pozwoli na rozwój działalności poprzez obniżenie kosztów wynajmu przestrzeni do prowadzenia biznesu.	Operator Inkubatora Biznesu Przedsiębiorcy zainteresowani korzystaniem z przestrzeni coworkingowej	Brak wyboru operatora Inkubatora Biznesu. Brak zainteresowania zaplanowanymi działaniami. Działania naprawcze: uruchomienie procesu wyboru operatora do momentu jego skutecznego zakończenia, promowanie tej lokalizacji jako atrakcyjnej i wspierającej rozwój przedsiębiorczości w tym obszarze.
---------------------------------------	---	---	--	--

Budżet i finansowanie

Podział kosztów	Kwota (€)	Źródło finansowania
Szacowany całkowity koszt	21.500	Środki własne Fundusze UE
Przydzielone finansowanie	0	Środki własne
Luka finansowa	21.500	Fundusze UE

Monitoring i zarządzanie ryzykiem

Wskaźnik monitorowania	Docelowa wartość	Źródło danych
Liczba funkcjonujących Inkubatorów Biznesu	1 obiekt	Protokół przekazania obiektu
Liczba godzin szkoleniowych i doradczych	80 godzin/rok	Godzinowa lista obecności

Liczba przestrzeni coworkingowych	8 stanowisk	Dane rejestracyjne
Liczba osób korzystających z przestrzeni coworkingowych	1000 osób/rok/8 stanowisk	Lista przydziału przestrzeni coworkingowej

Ryzyko	Prawdo podobieństwo wystąpienia	Wpływ	Środek zaradczy
Brak uruchomienia Inkubatora Biznesu z powodu braku operatora	Średnie	Wysoki	Uruchomienie procesu wyboru operatora aż do jego skutecznego rozstrzygnięcia.
Brak zainteresowania korzystaniem z usług Inkubatora Biznesu	Średnie	Wysoki	Promowanie tej lokalizacji jako atrakcyjnej i wspierającej rozwój przedsiębiorczości w tym obszarze.

3. OBSZAR | Przestrzeń

CEL | Główny cel: Rozwój społeczno-kulturowy centrum Białej poprzez utworzenie filii Śląskiego Uniwersytetu Medycznego oraz stworzenie nowej przestrzeni kulturowej w Białej, służącej aktywizacji i integracji lokalnej społeczności do roku 2030.

DZIAŁANIE 1: *Rewitalizacja obiektów przy Placu Fabrycznym na potrzeby utworzenia Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.*

Krótki opis: <i>akapit opisujący cel, grupę docelową i kluczowe elementy działania.</i> Projekt obejmuje rewitalizację przestrzeni zlokalizowanej na Placu Fabrycznym w Bielsku-Białej w celu stworzenia nowoczesnego kampusu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Bielsku-Białej. Działania będą obejmować modernizację i adaptację budynków objętych ochroną konserwatorską, a także rozbiórkę obiektów, które nie posiadają wartości historycznej i których stan uniemożliwia spełnienie standardów dla działalności edukacyjnej. Celem rewitalizacji jest stworzenie nowoczesnego i atrakcyjnego ośrodka edukacyjnego, który przyciągnie studentów, kadrę akademicką oraz zaangażuje lokalną społeczność.	Podmiot prowadzący działanie: <i>Kto kieruje wdrożeniem.</i> Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach
Interesariusze: <i>wypunktowana lista kluczowych interesariuszy (np. partnerów, zaangażowanych organizacji).</i> Urząd Miejski w Bielsku-Białej Starostwo Powiatowe w Bielsku-Białej Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach Studenci Przyszli studenci	Szacunkowy koszt całkowity: 62.500.000 EUR
	Gotowość: <i>Przygotowanie do wdrożenia</i> Zawarto umowę dotyczącą przekazania terenu wraz z istniejącymi budynkami na rzecz Uniwersytetu. Koncepcja architektoniczno-urbanistyczna.
	Zagrożenia: <i>Głównej zagrożenia i strategię ich ograniczania.</i>

	Brak uzyskania zewnętrznego finansowania. <i>Brak wyboru firmy projektowo-budowlanej.</i>
--	---

Implementation Plan

ZADANIE	CZAS	PRODUKTY / CELE	POMIOTY ODPOWIEDZIALNE	RYZYKO I ŚRODKI ZARADCZE
Zlecenie przygotowania dokumentacji projektowej i wykonawczej	2 years	Dokumentacja umożliwi złożenie wniosku o pozwolenie na budowę.	Śląski Uniwersytet Medyczny, firma projektowa	Brak zabezpieczenia zewnętrznego finansowania. Działania naprawcze: pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania z różnych źródeł.
Uzyskanie pozwolenia na budowę	6 months	Uzyskanie pozwolenia pozwoli na rozpoczęcie prac budowlanych.	Firma projektowa, Urząd Miasta, Konserwator zabytków.	Niekompletna dokumentacja do pozwolenia na budowę. Działania naprawcze: monitorowanie pracy projektanta.
Realizacja robót budowlanych związanych z budynkami oraz przestrzeniami publicznymi wokół nich	3,5 years	Zapobieżenie dalszej degradacji 3 budynków, budowa 1 budynku.	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, firma budowlana.	Brak wyboru wykonawcy do prac budowlanych i adaptacyjnych. Problemy wykonawcy z realizacją prac. Działania naprawcze: przekazanie

				zadania innemu wykonawcy do momentu skutecznego zakończenia, skuteczny nadzór inwestorski.
Adaptacja i wyposażenie 3 budynków na cele dydaktyczne oraz 1 budynku na cele domu studenckiego.	1 rok	Możliwość uruchomienia nowych kierunków studiów dla studentów w mieście.	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, firma budowlana, studenci, pracownicy uczelni	Brak wyboru firmy do wyposażenia obiektów. Działania naprawcze: przekazanie zadania innemu wykonawcy do momentu skutecznego zakończenia.
Rozpoczęcie działalności dydaktycznej uczelni oraz zasiedlenie domu studenckiego.	1 rok	Wzbogacenie oferty edukacyjnej w mieście oraz zwiększenie liczby młodych osób w centrum Białej.	Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach, studenci, pracownicy uczelni	Brak uzyskania akredytacji. Niskie zainteresowanie ofertą studiów i domu studenckiego. Działania naprawcze: właściwe przygotowanie do procesu akredytacji, atrakcyjna oferta i jej szeroka promocja.

Budżet i finansowanie

Podział kosztów	Kwota (€)	Źródło finansowania
Szacowany całkowity koszt	62.500.000	Środki własne Fundusze UE Subwencje Kredyty, pożyczki
Przydzielone finansowanie	10.000.000	Środki własne
Luka finansowa	52.500.000	Pozostałe fundusze

Monitoring i zarządzanie ryzykiem

Wskaźnik monitorowania	Docelowa wartość	Źródło danych
Liczba wyremontowanych budynków	3 budynki	Protokół odbioru zakończonych prac
Liczba nowo wybudowanych budynków	1 budynek	Protokół odbioru zakończonych prac
Powierzchnia zagospodarowanego terenu wokół budynków	10 500 m ²	Protokół odbioru zakończonych prac
Liczba osób korzystających z domu studenckiego	60 osób/rocznie	Baza rejestracyjna
Liczba studentów	200/rocznie	Lista studentów

Ryzyko	Prawdopodobieństwo wystąpienia	Wpływ	Środek zaradczy
Brak przeprowadzenia remontu	Średnie	Wysoki	Nadzór inwestorski nad prowadzonymi pracami
Brak chętnych na zakwaterowanie w domu studenckim	Średnie	Wysoki	Promocja tego obszaru jako atrakcyjnego miejsca do życia
Brak chętnych na studia na tej uczelni	Niskie	Wysoki	Promocja uczelni

4. OBSZAR | Społeczność lokalna

CEL | Główny cel: Budowanie lokalnej tożsamości mieszkańców śródmieścia Białej poprzez działania aktywizujące i integrujące skierowane do społeczności lokalnej do roku 2030.

Działanie 1: Siła i bogactwo więzi sąsiedzkich

Krótki opis: akapit opisujący cel, grupę docelową i kluczowe elementy działania. Organizacja wybranych form aktywizacji/integracji dla lokalnych społeczności, mających na celu budowanie i wspieranie inicjatyw sąsiedzkich wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji. Finansowane działania mają na celu: • Budowanie więzi międzypokoleniowych i lokalnej tożsamości, • Aktywizację i integrację społeczną mieszkańców, • Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, • Rozwijanie wspólnej odpowiedzialności za przestrzeń życia i funkcjonowania mieszkańców, • Tworzenie nowej oferty spędzania czasu wolnego, • Zdobywanie nowych kompetencji i umiejętności.	Podmiot prowadzący działanie: Kto kieruje wdrożeniem. Urząd Miasta – Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego
Interesariusze: wypunktowana lista kluczowych interesariuszy (np. partnerów, zaangażowanych organizacji). Podmioty działające w sferze pożytku publicznego, wybrane w drodze otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie rewitalizacji, Mieszkańcy	Szacunkowy koszt całkowity: 10.782 EUR
	Gotowość: Przygotowanie do wdrożenia Opracowane wytyczne konkursowe Zagrożenia: Głównego zagrożenia i strategię ich ograniczania. Brak wyboru podmiotu odpowiedzialnego za realizację zadania. Brak zainteresowania konkursem ze strony mieszkańców.

Implementation Plan

ZADANIE	CZAS	PRODUKTY / CELE	POMIOTY ODPOWIEDZIALNE	RYZIKO I ŚRODKI ZARADCZE
Zlecenie realizacji zadania w drodze konkursu	6 miesięcy	Wybór doświadczonego operatora, który zagwarantuje prawidłową realizację zadania.	Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości	Brak zabezpieczenia zewnętrznego finansowania. Działania naprawcze: pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania z różnych źródeł, nadzór nad terminową realizacją zadania.
Wybór realizatora zadania w drodze konkursu	3 miesiące	Możliwość włączenia się w działania na rzecz integracji lokalnej społeczności na obszarze Białej.	Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego, Wydział Spraw Obywatelskich i Przedsiębiorczości, Organizacje realizujące zadania związane z integracją społeczną	Wybór realizatora zadania. Działania naprawcze: inicjowanie procedury konkursowej do momentu skutecznego wyłonienia wykonawcy, skuteczna kampania informacyjna.
Realizacja zaplanowanych działań w ramach zakresu zadania	Niezwłocznie po wyborze realizatora zadania	Realizacja 5 zadań w ciągu roku. 5 grup sąsiedzkich (lokalne społeczności) będzie miało możliwość	Organizacje realizujące zadania związane z integracją społeczną, Mieszkańcy / lokalna społeczność	Brak zainteresowania ofertą. Działania naprawcze: nadzór nad prawidłową realizacją zadania

		skorzystania z wybranych form aktywizacji/integracji lub rozwoju umiejętności.		i kampanii promocyjnej.
--	--	--	--	-------------------------

Budżet i finansowanie

Podział kosztów	Kwota (€)	Źródło finansowania
Szacowany całkowity koszt	10.782	Środki własne
Przydzielone finansowanie	10.782	Środki własne
Luka finansowa	0	

Monitoring i zarządzanie ryzykiem

Wskaźnik monitorowania	Docelowa wartość	Źródło danych
Liczba zorganizowanych wydarzeń	5/rocznie	Dokumentacja wydarzenia (fotografie, listy obecności)
Liczba grup sąsiedzkich uczestniczących w oferowanych działaniach	5	Lista obecności

Ryzyko	Prawdo podobieństwo wystąpienia	Wpływ	Środek zaradczy
Brak możliwości rozpoczęcia zadania z powodu braku operatora	Średnie	Wysoki	Ciągłe inicjowanie procesu rekrutacji operatora aż do jego pomyślnego zakończenia
Brak zainteresowania ofertą wykonawcy zadania	Średnie	Wysoki	Promowanie działań integracyjnych oferowanych przez operatora

Sekcja 4 – Ramowy plan wdrożenia

1. Struktura zarządzania

Ze względu na fakt, że działania ujęte w ZPD (Zintegrowanym Planie Działań) są częścią Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR) realizowanego w mieście, przyjmujemy analogiczną strukturę zarządzania w ZPD, jak poniżej:

ZPD – podobnie jak GPR dla Bielska-Białej, który pełni rolę nadrzędnego dokumentu regulującego działania rewitalizacyjne w mieście – będzie zarządzany przez operatora, którym jest Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego. Rolą tego wydziału jest koordynacja działań rewitalizacyjnych w celu zapewnienia spójności szerokiego zakresu inicjatyw realizowanych z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania i z udziałem szerokiej grupy interesariuszy.

Zgodnie z przepisami krajowymi, za nadzór nad procesem rewitalizacji odpowiada Prezydent Miasta. Prezydent będzie wspierany zarówno organizacyjnie, jak i merytorycznie przez pracowników wydziałów urzędu miejskiego, miejskich jednostek organizacyjnych, a także przez Komitet Rewitalizacji, który pełni funkcję doradczą i konsultacyjną.

Realizacja ZPD, jako dokumentu podrzędnego wobec GPR (Gminnego Programu Rewitalizacji) i skoncentrowanego na określonym obszarze miasta – mianowicie śródmieściu Białej – będzie odbywać się w ramach zadań różnych wydziałów Urzędu Miejskiego w Bielsku-Białej, miejskich jednostek organizacyjnych, a także podmiotów zewnętrznych - występujących w roli projektodawców przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Poniżej znajduje się lista członków ULG zaangażowanych w realizację i wdrażanie projektów ujętych w ZPD:

Lista działań ujętych w ZPD	Zaangażowany członek Lokalnej Grupy URBACT
Poprawa warunków mieszkaniowych w lokalach komunalnych	Katarzyna Lis – Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (instytucja miejska)
Wspólnie uratujmy zabytki	Jacek Konieczny – Miejski Konserwator Zabytków (Urząd Miejski)
Odzyskajmy przestrzeń – rewitalizacja komunalnych lokali mieszkaniowych	Katarzyna Lis – Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (instytucja miejska)
Zielona energia dla miasta Bielska-Białej	Katarzyna Lis – Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (instytucja miejska)
Program ograniczenia niskiej emisji – dedykowany nieruchomościom prywatnym	Katarzyna Lis – Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (instytucja miejska)
Likwidacja źródeł niskiej emisji w zasobie komunalnym.	Katarzyna Lis – Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (instytucja miejska)
Mój BBiznes	Dorota Przewoźnik – Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego (Urząd Miejski)
Starter BB – wsparcie przedsiębiorców	Witold Olszanicki – Wydział Strategii

	i Rozwoju Gospodarczego (Urząd Miejski)
InkuBBator przedsiębiorczości	Patrycja Węgrzyn – Agencja Rozwoju Regionalnego
Poprawa dostępu do zatrudnienia i samo zatrudnienia	Agnieszka Kowalska – Bielskie Centrum Przedsiębiorczości
Rewitalizacja obiektów przy Placu Fabrycznym na potrzeby utworzenia Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	Anna Tilszer – Dyrektor Centrum Transferu Technologii przy Śląskim Uniwersytecie Medycznym
Pralnia kreatywności	Jakub Krajewski – Wydział Kultury i Promocji (Urząd Miejski)
Przenikanie miasta	Aleksandra Tarnawa – koordynator Punktu 11 (instytucja kultury)
Zaplanujmy naszą wspólną przestrzeń	Katarzyna Lis – Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (instytucja miejska)
Siła i bogactwo więzi sąsiedzkich	Dorota Przewoźnik – Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego (Urząd Miejski)
Spacery badawcze na obszarze śródmieścia Białej	Anna Jończyk – Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego (Urząd Miejski)

2. Plan włączenia interesariuszy w działania

W proces wdrażania IAP zaangażowani będą różni interesariusze, podzieleni na trzy grupy:

1. **Wydziały Urzędu Miejskiego** – np. Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego, Wydział Urbanistyki, Wydział Gospodarki Mieszkaniowej, Miejski Konserwator Zabytków.
2. **Partnerzy zewnętrzni** – np. podmioty prywatne, które zaproponowały projekty rewitalizacyjne ujęte w ZPD i GPR.
3. **Inni interesariusze** – np. mieszkańcy, organizacje pozarządowe, wspólnoty mieszkaniowe itp.

Tabela poniżej przedstawia konkretne role każdej grupy zaangażowanej w realizację działań ujętych w IAP.

Grupa podmiotów	Zadania
Wydziały	• Pozyskanie zewnętrznego finansowania na realizację zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, • Zabezpieczenie środków w budżecie Miasta Bielska-Białej na realizację przedsięwzięć. • Realizacja zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych. • Przekazanie Operatorowi Programu rocznych sprawozdań z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych.
Partnerzy zewnętrzni	• Pozyskanie zewnętrznego finansowania na realizację zgłoszonych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

	• Zabezpieczenie środków własnych na realizację przedsięwzięć. • Realizacja zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych. • Przekazanie Operatorowi Programu rocznych sprawozdań z realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. • Informowanie na prośbę Operatora o postępach we wdrażaniu przedsięwzięć.
Inni interesariusze	• Udział w konsultacjach społecznych dotyczących procesu rewitalizacji. • Merytoryczne przygotowanie i zgłoszenie nowych przedsięwzięć do aktualizacji GPR. • Udział w posiedzeniach Komitetu Rewitalizacji (na zaproszenie Komitetu Rewitalizacji).

3. Zestawienie kosztów i finansowania (w EUR)

Działanie	Całkowity koszt działania	Potwierdzone środki finansowe	Potencjalne źródła finansowania
Poprawa warunków mieszkaniowych w lokalach komunalnych	130 000	26 000	104 000
Wspólnie uratujmy zabytki	3 500 000	3 500 000	0
Odzyskajmy przestrzeń – rewitalizacja komunalnych lokali mieszkaniowych	130 000	26 000	104 000
Zielona energia dla miasta Bielska-Białej	200 000	30 000	170 000
Program ograniczenia niskiej emisji – dedykowany nieruchomościom prywatnym	200 000	30 000	170 000
Likwidacja źródeł niskiej emisji w zasobie komunalnym.	650 000	97 000	553 000
Mój BBiznes	19 400	4 400	15 000
Starter BB – wsparcie przedsiębiorców	215 600	0	215 600
InkuBBator przedsiębiorczości	21 500	0	21 500
Poprawa dostępu do zatrudnienia i samo zatrudnienia	218 450	32 000	186 450
Bielski HUB Biznesu	35 500	0	35 500
Rewitalizacja obiektów przy Placu Fabrycznym na potrzeby utworzenia Śląskiego Uniwersytetu Medycznego	62 500 000	10 000 000	52 500 000
Pralnia kreatywności	9 700 000	1 455 000	8 245 000
Przenikanie miasta	172 500	0	172 500
Zaplanujmy naszą wspólną przestrzeń	215 600	0	215 600
Siła i bogactwo więzi sąsiedzkich	10 782	10 782	0

Spacery badawcze na obszarze Śródmieścia Białej	500	500	0
SUMA	77 919 832	15 211 682	62 708 150

4. Harmonogram

Spójrz do załącznika 1 czwartej sekcji ZPD.

5. Ocena ryzyka

Rodzaj ryzyk	Prawdo podobieństwo wystąpienia	Wpływ	Strategia ograniczania ryzyka
Trudności w pozyskaniu zewnętrznego finansowania	Wysoki	Wysoki	Konieczność ubiegania się o dotacje z różnych źródeł.
Brak zainteresowania korzystaniem z oferowanych działań	Niski	Wysoki	Szeroka kampania informacyjna i promocyjna.
Brak chęci lokalnej społeczności do zaangażowania się w działania rewitalizacyjne	Średni	Wysoki	Działania zachęcające, kampania informacyjna oraz promocja najlepszych praktyk w tym obszarze.
Brak wykonawców do realizacji projektów	Niski	Wysoki	Przeprowadzenie szerokich poszukiwań wykonawców, zabezpieczenie dodatkowych środków finansowych w przypadku braku zainteresowania z powodu trudnych warunków realizacji prac na obszarze objętym ochroną konserwatorską.
Rezygnacja z realizacji zaplanowanych projektów	Niski	Wysoki	Podejmowanie działań mających na celu wykazanie korzyści z realizacji projektów zagrożonych – próba przekonania interesariuszy do ponownego rozważenia decyzji.

6. Monitorowanie i raportowanie

Wskaźniki rezultatów
Liczba wyremontowanych budynków/mieszkań
Liczba nowych instalacji OZE
Liczba osób przeszkolonych
Wartość dotacji na wsparcie przedsiębiorców
Liczba osób korzystających z przestrzeni coworkingowej
Liczba nowo utworzonych obiektów
Liczba uczestników działań integracyjnych i aktywizacyjnych
Liczba wybranych lokalnych liderów

Wskaźniki osiągniętych efektów
Liczba nowych mieszkańców w śródmieściu Białej
Poprawa jakości powietrza w śródmieściu Białej
Liczba nowych podmiotów gospodarczych w śródmieściu Białej
Poziom wzrostu siły nabywczej per capita w śródmieściu Białej
Liczba studentów mieszkających na obszarze śródmieściu Białej
Liczba osób korzystających z usług nowo powstałych obiektów
Liczba nowych oddolnych inicjatyw mieszkańców centrum Białej

Metody i częstotliwość gromadzenia danych:

- sprawozdania z realizacji projektów od projektodawców – roczne,
- ankiety,
- dane statystyczne z dostępnych baz danych,
- ewaluacja ZPD – co trzy lata.

Za prowadzenie monitoringu odpowiedzialny jest Operator – Wydział Strategii i Rozwoju Gospodarczego. Jako że projekty ujęte w IAP ujęte są również w GPR projektodawcy będą zobowiązani do dostarczenia specjalnych kart sprawozdań, z wszystkimi najważniejszymi informacjami dot. realizacji projektów.